

A cég megszüntetése és a végelszámolási eljárás menete

A vállalkozások életében előfordulhat, hogy a tulajdonosok úgy döntenek, a cég működését befejezik. Ennek hátterében több ok állhat: a piaci környezet változása, a tevékenység gazdaságtalanná válása, a tulajdonosok nyugdíjba vonulása vagy egyszerűen a vállalkozás profiljának átalakítása. Fontos azonban megkülönböztetni, hogy a megszüntetés történhet jogutóddal (például beolvadás, összeolvadás) vagy jogutód nélkül, amelynek egyik tipikus formája a végelszámolás.

Ez a cikk a jogutód nélküli megszűnés, azon belül is a végelszámolási eljárás folyamatát, jogi hátterét és lépéseit mutatja be, külön kitérve az egyszerűsített végelszámolásra és a legfontosabb adminisztratív feladatokra.

Mi a végelszámolás?

A végelszámolás egy olyan jogi eljárás, amely során a cég rendezett körülmények között, fizetéseképtelenség nélkül szűnik meg. Ez azt jelenti, hogy a vállalkozás vagyona várhatóan fedezni tudja az összes fennálló tartozását, így felszámolási eljárásra nincs szükség. Ha a társaság vagyona a hitelezői igények fedezésére nem elegendő, a végelszámoló köteles felszámolási eljárást kezdeményezni.

Nem minden cégformánál lehetséges a végelszámolás – például külföldi vállalkozások magyarországi fióktelepei esetében speciális jogszabályok határozzák meg a megszűnés módját.

A végelszámolás fő szakaszai

A végelszámolási eljárás négy fő szakaszra bontható:

1. A végelszámolás elhatározása

A végelszámolást a cég legfőbb szerve (pl. kft. esetén a taggyűlés) határozza el. A döntés során határozatot kell hozni a végelszámolás kezdő időpontjáról, valamint ki kell jelölni a végelszámolót, aki a teljes eljárást lebonyolítja. Ettől a naptól a korábbi vezető tisztségviselők megbízatása megszűnik, és a cég képviseletét a végelszámoló látja el.

Fontos kiemelni, hogy a végelszámolás kezdő időpontját követően minden adózással kapcsolatos kötelezettség és jog gyakorlása a végelszámolót terheli. A NAV mulasztási bírságot is vele szemben szabhat ki, ha nem teljesíti a kötelezettségeket.

A végelszámoló legfontosabb feladatai:

- A cég vagyoni helyzetének felmérése
- Követelések behajtása
- Tartozások kiegyenlítése

- Jogok és kötelezettségek teljesítése
- Szükség esetén vagyoni eszközök értékesítése
- Fennmaradó vagyon felosztása a tagok között
- A cég működésének megszüntetése

2. A végelszámolás megkezdése

A korábbi vezető tisztségviselőnek a kezdő időpontot követő 30 napon belül az alábbiakat kell elvégeznie:

- Tevékenységet lezáró beszámoló elkészítése
- Az adóhatóság felé a szükséges bevallások benyújtása ('71,'65,'08 stb.)
- A cég iratanyagának átadása a végelszámolónak
- Adminisztratív feltételek biztosítása a folyamat megkezdéséhez

A végelszámoló ezután elkészíti a végelszámolási nyitómérleget, amely a társaság valós pénzügyi helyzetét tükrözi. Ez alapján megállapítható, hogy a társaság vagyona fedezi-e a hitelezői követeléseket. A hitelezők a Céglőnyben való közzétételt követően 40 napig jelenthetik be igényeiket.

3. A végelszámolás lefolytatása

Ebben a szakaszban a végelszámoló feladata, hogy rendezze a cég minden pénzügyi és jogi kötelezettségét. Ez magában foglalja a kintlévőségek behajtását, a tartozások kiegyenlítését és – ha szükséges – a cég eszközeinek értékesítését. Ha a folyamat több mint 12 hónapig tart, minden év végén beszámoló szükséges.

Ha a végelszámolás során kiderül, hogy a vállalkozás vagyona nem fedezi a kötelezettségeket, a végelszámolónak haladéktalanul felszámolási eljárást kell kezdeményeznie.

4. A végelszámolás lezárása

A végelszámolást három éven belül be kell fejezni. A folyamat végén a végelszámoló elkészíti:

- A záró beszámolót
- A záró adóbevallásokat
- A vagyonfelosztási javaslatot

A fennmaradó vagyon pénzben vagy természetben kerül felosztásra a tagok között. A cég törlését a cégbíróság végzi, amelyhez a végelszámolónak egyszerre kell benyújtania a záró beszámolót, az adóbevallásokat és a törlési kérelmet. A kivont jövedelem után SZJA-t és szocho-t is kell fizetni.

Egyszerűsített végelszámolás

Az egyszerűsített végelszámolás gyorsabb és költséghatékonyabb megoldás, amelyet azok a cégek választhatnak, amelyek nem kötelezettek könyvvizsgálatra, és a folyamatot 150 napon belül le tudják zárni.

- Fontos jellemzői:
- Nem kell külön végelszámolót kinevezni – a vezető tisztségviselők látják el a feladatokat
- Az eljárást nem kell a Céglőzönyben közzétenni
- A szükséges bejelentéseket a NAV-hoz kell megtenni T201T nyomtatványon
- Ha nem sikerül 150 napon belül lezárni, az eljárás a 211.napon automatikusan általános végelszámolássá alakul

Kénysztörölés és speciális esetek

Ha a végelszámolást nem zárják le időben, vagy a cég nem nyújtja be a törölési kérelmet, a cégbíróság kénysztörölési eljárást indít. Ez jóval szigorúbb folyamat, amelyben a hatóság aktív szerepet játszik, és akár a tulajdonosok személyes felelősségét is megállapíthatja.

Civil szervezetek esetében speciális szabályok érvényesek. Számukra nem lehetséges egyszerűsített végelszámolás, és a továbbműködésről való döntés is korlátozott.

Összegzés

A végelszámolás biztosítja, hogy egy vállalkozás rendezett, jogszerű módon fejezze be működését. A siker kulcsa a pontos adminisztráció, a jogszabályok és határidők betartása, valamint a hitelezőkkel való korrekt elszámolás. Az egyszerűsített végelszámolás gyorsabb és olcsóbb lehetőség, ha a cég mérete és működése ezt lehetővé teszi.

Egy gondosan lefolytatott végelszámolás biztosítja, hogy a cég megszűnése pénzügyi és jogi szempontból is tiszta legyen, így elkerülhetők a későbbi viták és jogi problémák.

Buzamanisz Attila